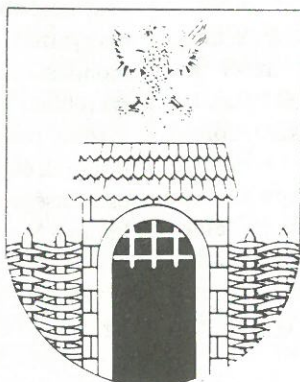

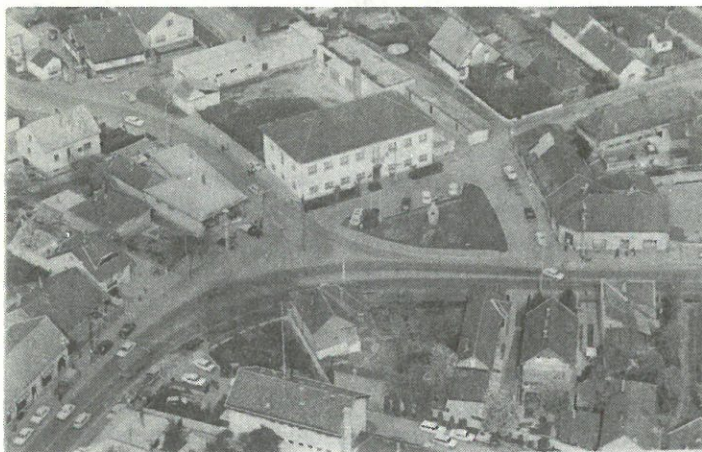
PILISVÖRÖSVÁR *Ma*

Ára: 25 Ft

PILISVÖRÖSVÁR NAGYKÖZSÉG LAPJA

3. évf. 38. szám 1991. október

Pilisvörösvár - főtér, légi felvételenről

Tartalomból

Beszéljük meg... a Vörösvárinapok eseményeit

Emlékezzünk Széchenyi Istvánra

Képviselőtestület határozatai

Marlok plebános úr emlékezése

Hírek a Község életéből, önkormányzati tájékoztató gáztársulásokra, helyi buszjárat, az 1 millió DM segélyünkről

Iskolák, ifjúság

Orvosi tanácsok mozgásszervi betegeknek étkezésünk, egészségünk

Kárpótlási ügyfélszolgálat

Telefon-helyzetről tájékoztatás

Gyermek-táncsoport tervei

Egyesületek hírei: mozgáskorlátozottak - sport, környezetvédők

Egyházi-erkölcsi írások

Hogyan alakul át a nyugdíjrendszer

Hogyan Emelték-e az 1991-ben megállapított nyugdíjakat

Házunk tája, kertészeknek, nagyanyánk receptjei

BESZÉLJÜK MEG...
A "Vörösvári Napok" rendezvényeit.

Kedves Vörösvári Polgárok!

Engedjék meg, hogy az Önök nevében is megköszönjem mindazon magánszemélyek, egyesületek, kultúrcsoportok, képzőművészek és vállalkozók munkáját akik a Vörösvári Napok rendezvénysorozat előkészítésében résztvettek, közreműködőként szerepeltek. Önkormányzatunk e rendezvénysorozat koordinálásával, bizonyos feltételeinek biztosításával megerősítette azt a hároméves folyamatot melyet az előző önkormányzat az akkor ellenzéki pártok, egyesületek, csoportok a 300 éves nemzetiségi jubileum alkalmával a vörösvári búcsú környékén szervezett rendezvényekkel megindítottak.

Nevezetesen azt a tényt, hogy az az igazi ünnep, amit polgáraink saját maguknak saját részvételükkel, saját örömeikre szerveznek. Az "Új Ember"-ben olvastam, hogy Kaposváron az ünnepséget, ahol Szabad György professzor az országgyűlés elnöke beszélt volna, a templomból a végetérő miséről érkező néhány száz ember hallgatta meg.

Egy politikai kedvéért ma ünnepségen kevesen jelennek meg. Ennek valószínűleg oka polgáraink természetes kompenzációja a korábbi túlpolitizált időkre, de az az igény is, hogy két választás között előbb van igénye civil életre sem mint politikára. Jóleső érzéssel nyugtázzuk, hogy már hagyomány a templomi koncert, a kiállítások szervezése. Örömteli érzés az a tudat, hogy minden ünnepünkön vendégzenekar, kultúregyesület részvételére számíthatunk. És jó tudni, hogy Nemzetiségi Énekkarunkra, Nemzetiségi Táncegyüttesünkre, mint minden ünnepségsorozat gerincét adó csapatra mindig számíthatunk. Most így történt, majdnem minden nap volt előadásuk, néha kettő is.

Köszönet érte!

Kísérletnek szántuk, hogy a rendezvénysorozat egy részét a tavak mellett a kemping környékén koordináltuk. Ide hívtunk előadóművészeket, az Ipartestület tagjait, vállalkozókat, itt volt tűzoltó bemutató, hőlégballon, ejtőernyős ugrás, halászléfőzés. Ha megfigyelték nívós dolgokat kerestünk és támogattunk a kufárok kiegyensúlyozására.

Szeretnénk folytatni és hagyományt teremteni e módszerrel és a rendezvénysorozattal, bízva abban, hogy az önszerveződés megerősödik, polgáraink sajátmaguk teremtenek ünnepi lehetőséget.

Ismételten megköszönöm mindenki munkáját és várom az egyesületeket a szüreti mulatságra.

Botzheim István
polgármester

Kétszáz éve 1791. szeptember 21-én született gróf **Széchenyi István**

Arisztokrata család tagjaként, a feudális gazdasági és társadalmi rend túlhaladottságát, ellentmondásait felismerve, látta hazájának akkori elmaradottságát, a reformmozgalom kezdeményezője lett. Feltárta a korabeli magyar társadalom válságait, arra törekedett, hogy a polgári átalakulás, a korszerűbb gazdaság útjára lépjünk, követelte az ehhez szükséges termelési viszonyok, javítását, az akkori uralkodó osztály tespedtségéből való felrúgását.

De nemcsak hirdette a reformeszméket - annak ellenére, hogy nagybírtokos főúr volt-tettekkel is erősítette ezeket gazdasági, társadalmi, technikai téren is és írói munkásságával is, lemondott az ősi kiváltságokról, vagonát eszközként használta fel a nemzet felvirágoztatásához.

Igaz, hogy a nemzeti átalakulást, jobbrafordítást békésen, forradalom nélkül kívánta elérni, az uralkodó osztályt a nemesi nemzeti jogokról való önkéntes lemondással, meggyőzéssel kívánta a reformok útjára vezetni. E miatt ellentétbe is került a radikális forradalmi átalakítás híveivel, köztük Kossuth Lajossal is - bár később Kossuth is elismerte Széchenyi igazát, a legnagyobb magyarnak nevezte őt - Széchenyi a hitét fejezte ki híres mondásában is: "Sokan azt gondolják Magyarország volt, én azt szeretném hinni: lesz!"

E rövid megemlékezés okán, szinte kényszerítő erővel merül fel multunk és jelenünk irányító eszméi összevetésének indokoltsága és szükségessége. Népünk most is az országrontó múlt megtörésével kíván a Széchenyi által kétszáz évvel ezelőtt hirdetett eszmékhez visszatérni: a polgári átalakuláshoz, a gazdaság liberalizálásához, a szellem általános felemelkedéséhez, a nemzeti egységhez. Széchenyi eszméit és tetteit a történelem igazolta, ezek számunkra is követendőek, természetesen a történelem változásait, útmutatásait is figyelembe véve, jusson el a magyar nép oda, amit balsorsa a történelem kényszerű kanyarodásai miatt még nem érhetett el. Rajtunk és hitünkön múlik, hogy ne újabb kétszáz évnyi gyöttrődés népi-nemzeti megnyomorodás árán jussunk el Széchenyi felismeréséhez: Magyarország nem volt, de lesz! Ehhez adjon az Isten erőt és hitet nekünk: jelenünk és jövőnk, országunk felvirágoztatásához, mai kifejezéssel: győzzük le nehézségeinket, bízzunk abban, lássuk, hogy a sötét alagút másik végén már valami dereng és a napfényre jutunk!

Hiszem, hogy korunkban is élnek Széchenyik, akiket majd a jövő igazol.

dr. Havasi Lászlóné

A képviselőtestület 1991. szeptember 5-i ülésén hozott határozatok.

124/1991. Határozat:

A képviselőtestület 1991. szeptember 9-i hatállyal jegyzővé nevezi ki Kovácsné Labancz Hajnalkát, akinek munkabérét havi bruttó 35.000.-Ft-ban állapítja meg.

Felelős: polgármester Hi: 1991. 09. 09.

A testület a határozatot 14 igen 1 nem 0 tartózkodás szavazattal hozta.

125/1991. Határozat:

A képviselőtestület felkéri az Ügyrendi Bizottságot a polgármestert és a jegyzőt, hogy az SZMSZ mellékleteit készítse el.

Felelős: polgármester Hi: 1991. 12. 31.

A testület a határozatot 16 igen szavazattal egyhangúlag hozta.

126/1991. Határozat:

A képviselőtestület a költségvetés 1991. első félévi teljesítéséről szóló tájékoztatást az előterjesztés szerint elfogadja.

Javasolja: - hogy a tartalékokat, amennyiben azok rendelkezésre állnak elsősorban utépítésre irányzza elő,

- a fejlesztéseket maradéktalanul hajtsa végre,

- a hivatal munkáját a lehető legtakarékosabban végezze,

- a Község gondnokság gazdálkodásra különös figyelmet fordítson a hivatal és a bizottságok.

Felelős: polgármester Hi: 1991. 09. 26.

A testület a határozatot 15 igen szavazattal egyhangúlag elfogadta.

127/1991. Határozat:

1. Képviselőtestületünk egyetért azzal, hogy rendezzük a Klapka utcai iskola területének tulajdonviszonyait. A terület maradjon Pilisvörösvár községé, ugyanakkor mindaddig míg oktatási tevékenység folyik az épületben 10 évenként meghosszabbítható ingyenes telekhasználatot biztosít Pilisvörösvár Önkormányzata területre. A telken lévő tornaterem működési idejéből a pilisvörösvári egyesületnek használati időt kérünk biztosítani, később megbeszélte feltételekkel.

2. A közigazgatási terület módosítására szóló kérészt képviselőtestületünk megértéssel fogadja. Érdemi tárgyalásokat csak a kárpótlási törvény végrehajtása és az önkormányzati földek rendelkezéséről szóló törvény megszületése után lehet folytatni.

3. A Klapka utcai újavításra költségvetésük nem tartalmaz elegendő előirányzatot. Így a 787.500.- Ft pilisvörösvári lakosokra jutó összeget az út elkészülte után a jogszabályok szerint közműfejlesztés címén begyűjtjük.

A testület a határozatot 14 igen 0 nem 1 tartózkodás szavazattal elfogadta.

128/1991. Határozat:

A képviselőtestület a Bajor Szabadállam Parlamentjéhez küldendő levéltervezetet elfogadta.

Felelős: OKSB Hi: 1991. 12. 31.

A testület a határozatot 14 igen szavazattal egyhangúlag hozta.

129/1991. Határozat:

Az önkormányzati testület vásárolja meg a Pilisvörösvár Kápolna u. 10. sz. alatti ingatlant tájház céljára.

Dr. Gál Tibor készítse el az adásvételi szerződést és felhatalmazza a testületet a szerződés aláírására.

Felelős: polgármester Hi: 1991. 09. 09

A testület 13 igen 0 nem 1 tartózkodás szavazattal hozta.

130/1991. Határozat:

A testület felhatalmazza Margittai Lászlót, hogy tárgyaljon a STRABACK képviselőjével, amennyiben a jelenlegi árajánlatnál kedvezőbb feltételeket tud kiharcolni, jóváhagyja a testület a parkoló megépítésének javaslatát.

Felelős: polgármester Hi: 1991. 09. 30.

131/1991. Határozat:

A képviselőtestület döntött, hogy a Templom térről Általános Iskola 465.000.- Ft pénzügyi fedezetet kapjon tanszerek vásárlására.

Felelős: polgármester Hi: folyamatos

A testület a határozatot 11 igen szavazattal egyhangúlag hozta.

Látogatás Marlok plebános Úrnál

- Emlékezések -

Nagy örömmel, a megtisztelő bizalom kifejezéséeként vettem, Marlok plebános úr szíves meghívását egy kis beszélgetésre. Magam csak elmondásokból ismertem, alkothattam képet a plebános úrról, előzetesen már hallottam Pilisvörösvár lakossága iránti elkötelezettségéből is fakadó, a nemzetiségi múlt értékeinek megmentése és folytatása, az utódokkal való megismertetés céljából végzett munkásságáról.

Őszintén bevallom, megmozdult bennem -mint amatőr újságszerkesztőben- az az érzés és érdek is, hogy ennek az áldozatos munkának a "végtermékét" Pilisvörösvár és a Budahegyvidéki-Ofenbergländ német-sváb nemzetiség történetéről szóló művet majd az újság hasábjain leközzölhetnénk. Ez a lehetőség természetesen a plebános úr szándéka szerint válhat valóra, jelenleg a műhöz eszközölt gyűjtés-kutatás anyagát feldolgozás céljából egy magyar-sváb származású szerzetesnek küldte ki Németországba a plebános úr, azonban megcsillantotta azt a reményt, hogy a már tisztázott anyagot majd megkaphatjuk.

Visszatérve a meghíváshoz, -ezt azzal érdemeltük ki a plebános úr szerint, mert lapunkról, szándékainkról jó benyomást ébresztettünk-beszélgetésünk során az elmúlt idők eseményei bukkantak fel néhány mozzanatban, különösen olyanok, amelyek megtörtént emlékek és a nemzetiségi sors keserveit mutatták, de mementóként mégis feljegyeztem. A Mindszenti ügygel -1949 december 26.- kapcsolatban jegyezte meg a plebános úr: hogy, a plebánián házkutatást tartottak /sok papnál volt ilyen/. Viola Imre jelezte, hogy a plebánián fegyvert kívántak elrejtetni, majd ezt megtalálják és eljárást indítanak. A jó emberek azonban ezt jelezve meggyőzték, arról is meggyőzve a hatalmat, hogy ezt a nép sem hiszi el. Az emlékek felidézése mellett ezekre köszönettel gondol vissza a plebános úr. Volt olyan eset is, hogy éjjel kopogtatva, beteghez való hívással csalták ki bebocsátást, majd berontva bizonyítékokat kerestek az egyház összeesküvésére, az ilyen akciók során elvittek sok könyvet, fényképet. Behívták és órákig a rendőrségen tartották a plebános urat. Megrótták azért is, hogy nagyon szeret németül beszélni, mondvá, hogy Pilisvörösváron akkoriban két ember vallotta magát német nemzetiségűnek, - az egyik a plebános úr volt-. Megjegyzendő, hogy a sváb nyelvet nem tekintették németnek, /ez 1970. körül volt/, de az emberek nem szégyelték mivoltukat, ahol lehetett svábul beszéltek, imádkoztak, otthon, iskolákban, de még az ovodában is így beszéltek, azt mondták magyarok vagyunk, de a szavuk sváb volt. A német nyelvi oktatásban elv volt, hogy otthon ne tanuljanak a gyermekek németet -svábot-. A misét is német nyelven mondták, kb. 1950-óta, Manhertz Miska bácsi /sörös/ javasolta a bevezetést, megrendítő volt ez akkor, sajnos az idők folyamán ez már elhomályosult. A történetek azt mutatják, hogy a "régiek", vállalták a nemzetiségi mivoltukat, plebános úr szó szerint így fejezte ki:

"ha bekenem az arcom box-szal, fekete lehet a bőröm, de én akkor is sváb vagyok", /ezt még a hatalom is tudomásul vette/.

A beszélgetés igazi élmény volt részemre a plebános úr által felidézettekről, a társadalmi változások, a könyörtelen asszimiláció valóban e téren más irányba vitte az embereket, de az emlékek és a tények ha talán csak genetikai nyomokban is élnek az újabb generációkban is, aki tudja és teheti főként a "régiek" vállalják fel a kibontakoztatást. Marlok plebános úr néhány múltat mutató fényképet is átadott, a mondottak valóságának bizonyításaként, az emlékek felidézése -élesztéseként készséggel közkinccsá tesszük, abban a reményben, hogy azok tisztelt olvasóinkra is hatnak, felismernek ősokeket és a korabeli élet hangulatát felébresztik.

Tisztelettel köszönjük Marlok plebános úr meghívását, nemes szándékát, bízunk benne, hogy mindenki így értékeli a leírtakat, az átadott többi fényképre a későbbiekben is szívesen térünk vissza.

Dr. Havasi László
szerkesztő

Gerstetteni vendégek fogadása

Őseink

Hírek: a község életéből, önkormányzati tájékoztató

Az önkormányzati képviselőtestület legközelebbi ülését szeptember 26-án tartja, ezt követően minden harmadik héten ülésezik a képviselőtestület. Az ülések nyilvánosak, azokon, mint hallgató bárki résztvehet, szeretettel várjuk polgárainkat.

- Szeptember 7-én önkormányzatunk Gerstetten polgármestere és három frakciójuk /zöldek-környezetvédők, liberálisok, konzervatívok/képviselői részvételével konzultációt tartott. Ennek célja, hogy németországi partnereinkkel növekvő kapcsolatainkat hivatalos szintre emeljük -a Heidenfingeniekkel együtt-. Községünk részéről Labbant Lajos plebános úr, Hoffer József káplán úr, Botzheim István polgármester, dr. Gál Tibor, Krupp László alpolgármester, Gromon István, Sörös János képviselő urak vettek részt a megbeszélésen.

Egyeztetjük községeink programját, ennek során megbeszéltük tapasztalatainkat, úgy döntöttünk, hogy partner kapcsolatainkról szóló megállapodások aláírását megelőzően megismertetjük községünk és a svábság történetét. Ez alkalommal is ezt tettük: kifejtettük, hogy a nemzetiségek asszimilációja folyamatos tény, de változatlanok, a szülőföldhöz, a sváb származáshoz való kettős kötődés, nem tagadjuk meg őseinket, minden odaköt a németiséghez, megtartjuk őseink tiszta gondolkodását-szemléletét, vallásos jámborságát, ápoljuk ősi kultúránkat. Vendégeink ezt őszinte megértéssel és örömmel vették tudomásul. Vendégeink

megtekintették az épülő új templomot és a Kálváriát és a templomépítés céljaira 5.000 DM-et adományoztak.

Az önkormányzati testület döntésének megfelelően aláírtuk az adásvételi szerződést a Kápolna u. sz. alatti ' ' Bodnár' ' ház megvételére. Az ingatlan vételára 4 millió forint, ebből 2 millió forintot az eladónak kiutaltuk, a hátralévő 2 millió forintot a következő költségvetési évben utaljuk át, az addig eltelt időre évi 33%-os kamatot fizetünk, a tulajdonjogunkat az első részlet kiutalásával egyidejűleg bejegyeztetjük a szerződés értelmében. Az ingatlant minden teher nélkül szerezzük meg, a TÁJHÁZ és a nemzeti gyűjtemény -múzeum- céljaira használjuk fel.

BADEN WÜRTENBERG-i céggel helyi vállalkozók üzleti kapcsolatot létesíthetnek. A cég neve: Gesellschaft Wirtschaftliche Zusammenarbeit, e társaság vezetője az alábbiak szerinti kérdőívet adott át, amely gyakorlatilag egy vállalkozási keresztmetszetről kér adatokat. A kérdőív beszerezhető az Ipartestületnél, azt kitöltve a testület, vagy a Polgármesteri Hivatal az illetékesek részére továbbítja.

Szeptember 13-án Szauter Rudolf országgyűlési képviselő vendégeként Pilisvörösvárra látogatott az Inter Parlamentaris Unió 10 parlamenti képviselője, Solymár nevezettségének megtekintése után a Kultúrházban találkoztak, tapasztalatokat cseréltek polgárainkkal; és Szauter Rudolf képviselő úrral és a község vezetőivel folytattak megbeszélést.

Az önkormányzat sokat küzdött azért, hogy Pilisvörösváron a VOLÁN helyi buszjáratot indítsa. Ezzel a községtől távolodó, elzárt területről, a Klapka lakótelepről az idősebb emberek is betudnak jönni az orvosi rendelőhöz, község házához, a temető látogatáshoz.

A helyi járat akkor lesz rendszeresítve, ha a gazdaságossági vonatkozásokat a VOLÁN részéről megismerik, a helyi tarifát kialakítják, és megkötik a végleges szerződést is a Polgármesteri Hivatallal. Jelenleg kísérleti jelleggel; indul a járat szeptember 16-tól december 31-ig, probléma, hogy a busz-fordulóhelyek még nincsenek kialakítva.

A VOLÁNBUSZ a következőket adja tájékoztatásként, a menetrenddel együtt.

9200 VOLÁN-telep - Felső ltp. /munkanapokon/

	1	2857	2857	3	5	7
VOLÁN-telep i.	8.30			13.00	15.00	17.00
Szabadságliget	8.31			13.01	15.01	17.01
Csokonai u.	8.32			13.02	15.02	17.02
Eperjesi u.	8.33			13.03	15.03	17.03
Iskola /kultúrház/	8.34	9.34	11.34	13.04	15.04	17.04
SZTK	8.35	9.35	11.35	13.05	15.05	17.05
Felső ltp. é.	8.38	9.38	11.38	13.08	15.08	17.08

	2		2857	4	6	8
Felső ltp. i.	8.40		10.40	13.10	15.10	17.10
SZTK	8.43		10.43	13.13	15.13	17.13
Iskola /kultúrház/	8.44		10.44	13.14	15.14	17.14
Eperjesi u.	8.45			13.15	15.15	17.15
Csokonai u.	8.46			13.16	15.16	17.16
Szabadságliget	8.47			13.17	15.17	17.17
VOLÁN-telep é.	8.48			13.18	15.18	17.18

Polgáraink részéről kérdésként is reklamációként is merülnek fel kérdések a gáztársulatok ügyintézését illetően, és olyan vetületben

is, hogy az önkormányzati testület, vagy a Polgármesteri Hivatal, miért nem tesz ezekben hathatós intézkedést, pl. "ÁFA" elszámolásról, egyebekről.

Le kell szögezni, hogy a társulások és erre választott ügyintézői nincsenek a testületnek vagy a hivatalnak, polgármesternek alárendelve, a társulatra, annak vezetőtestületére tartozik minden ügy, ha vita van azt velük kell tisztázni, a közgyűlést összehívni. Kizárólag így intézhető el a vitás kérdések, ha a társulatok vezetősége nem áll ki az emberek elé, erre az önkormányzat nem kényszerítheti, minthogy nem felügyeleti szerv, mondhatnánk, az önkormányzat épp oly tagja csak a társulatnak, mint bármely állampolgár az említett kérdésekben.

Az a javaslatunk, hogy a társulati tagok forduljanak a problémákkal, a társulati szervekhez, vezetőkhöz, ebben az esetben az önkormányzat is csatlakozik, és a jogi keretek között maradván eljár az ügyekben.

Reagálni kell olyan kérdésre is, amelyet az előző számunkban közöltünk, nevezetesen az önkormányzat a községi tulajdonú lakásoknál miért nem szerelteti be a gázvezetékét.

A-kérdést úgy vetették fel -név megjelölése nélkül-, hogy az önkormányzat nem járult hozzá a költségekhez, illetőleg, mint "háztulajdonos" nem végeztette el a jelzett munkálatokat.

Botzheim István polgármester úr, a kérdésben úgy tájékoztatta lapunkat, hogy az utcai vezeték, a bekötési helyek építéséhez, a költségek viseléséhez az önkormányzat hozzájárult, az érintett lakások bérlőire hárulna a lakásba való beszerelés. Ennek költségét /100 körüli lakásról van szó/ csak a község többi adófizető polgárának a terhére vállalhatná az önkormányzat, ez pedig jogosan váltaná ki azok elégedetlenségét, ezért csak a közvetlen érdekelt személyek, a lakók viselhetik -a lakásuk korszerűsítése érdekében is- a belső szerelés, fűtési felszerelések költségét.

Új községi egyesületek alakulnak:

-Calypso Triatlon és Szabadidősport Egyesület

-Lovas Egyesület

Kérjük polgárainkat támogassák az új egyesületek munkáját

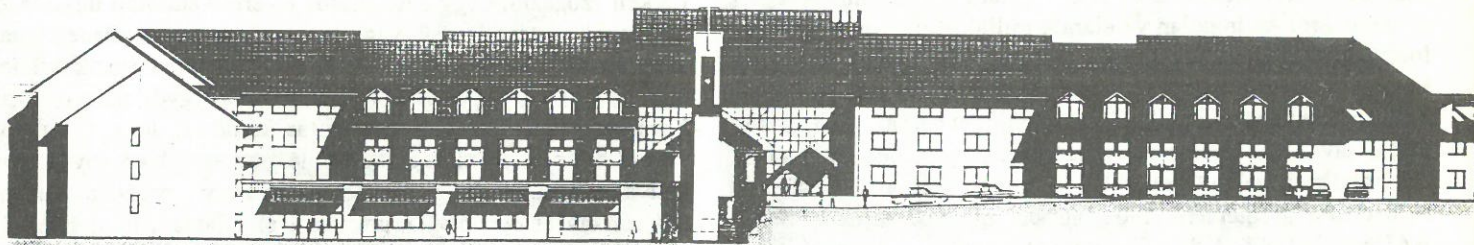
-részvételükkel a hasznos időtöltés mellett a saját egészségüket is ápolják.

A Polgármesteri Hivatalban van egy talált tárgy, pénztárca kulcscsomóval és sluszkulccsal -valószínűleg a Sport-Kocsma mögötti telekről dobták át- a tulajdonos átveheti.

Az öreg székely felriad álmából, hallja, hogy zörögnek a tyúkolban. Kapja a szekercét, beórdít az ólba, Pista te vagy a?...a Fia... Semmi válasz, de a tyúkok csak riadoznak, erre bevágja a szekercét, válasz nincs, de csend lesz. Reggel az öreg benéz, ott ájuldozik Pista, vérbefagyva...Hát édes fiam miért nem szóltál ki...jaj...jaj. Pista suttogva rebegi...Hátszen bólintottam édesapám!

Az ideggyógyintézet zárt osztályán az egyik ápoló kutya pórázon egy papucsot húz maga után. A főorvos úr, hogy kedvében járjon így szól, nahát milyen szép kiskutya, mire az ápoló, maga bolond, ez nem kutya, ez papucs!

A Bildungs Centrumhoz megkaptuk a Bajor Szabadállam Parlamentje által adott 1 millió márkás segélyt.

Köszönőlevelünk szövegét és a támogatáshoz kapcsolódó terveinkről szóló határozatokat a következők szerint ismertetjük.

Bajor Szabadállam Parlamentjéhez

Pilisvörösvár Nagyközség Önkormányzata köszönti a Bajor Szabadállam Parlamentjét /Landtag/ s egyben köszönetét fejezi ki, ezért a példa nélkül álló döntéséért, amellyel lehetővé teszi számunkra a nemzetiségi iskolacentrum létrehozását.

A Német Szövetségi Köztársaság mindig pártolón lépett fel a magyarországi németek támogatását illetően.

Ebben a politikában kiemelkedő szerepet játszott a Bajor Szabadállam.

A Kelet-Közép-európai folyamatok, amelyek hazánkban is lehetővé tették a rendszer megváltoztatását, új lehetőségeket biztosítanak a nemzetiségek jogainak helyreállítására, nemzetiségi létük biztosítására.

Ennek alapvető feltétele az önálló iskolarendszer megteremtése, a hagyományok megőrzése és a nemzetiségi kultúra felvirágoztatása. Képviselőtestületünk - mint a legnagyobb magyarországi német többségű település önkormányzata - a megalakulása óta eltelt rövid időszakban biztosította, úgy az óvodai, mint az általános iskolai nevelésben, oktatásban a német nemzetiségi intézmények megalakulását illetve működését.

Így jelen pillanatban valamennyi óvodában illetve általános iskolában folyik a német nyelv oktatása /Gradus illetve Nemzetiségi Óvoda, Német Nemzetiségi Általános Iskola/.

A teljeskörű nevelési-oktatási-kulturális intézményrendszer megvalósításához elengedhetetlen, hogy az alapfokú intézmények létrehozását követően a középfokú oktatásban illetve a felnőttképzésben is megteremtsük azokat a feltételeket, amelyek Pilisvörösvár és környéke német nemzetiségű polgárai számára biztosítani tudják identitásuk megőrzését integrálódásukat a társadalomba.

Úgy véljük, hogy hazánkban, a Magyar Köztársaságnak polgáiraiként igen komoly szolgálatokat tehetünk az országaink közötti

kapcsolatok elmélyítése terén azzal, hogy nemzetiségi politikánkkal példát állíthatunk szűkebb és tágabb környezetünk számára egyaránt.

Ezen szándékunkhoz ad egyedülállóan nagyvonalú segítséget az a támogatás, amelyet a Bajor Szabadállam Landtag biztosít számunkra a német nemzetiségi iskolaközpont létrehozásához nyújtott 1 millió márkás összeggel.

Tisztában vagyunk azzal, hogy Németországra - s a Bajor Szabadállamra - milyen terheket rónak a Kelet-Közép-európai változások. Ennek fényében különösen nagyra értékeljük a Landtag döntését.

Engedjék meg, hogy Pilisvörösvár polgárai nevében megköszönjük támogatásukat. Reméljük, hogy amint példaértékűvé váltak a testvérvárosunk, Gröbenzell és Pilisvörösvár közötti hivatalos és személyes kapcsolatok, úgy válik majd a nemzetiségi oktatási- és kultúrpolitika szimbolumává a Bajor Szabadállam segítségével létrehozandó iskolacentrum jelképezte tevékenységünk is.

2. A képviselőtestület a regionális német nemzetiségi központ beruházásával kapcsolatban a következő stratégiával egyetért:

- A képzési központ Művelődési Minisztériumnak megküldött szakmai koncepcióját, megfelelő partnerek bevonásával szükség szerint részletesen ki kell dolgozni és a minisztériumi jóváhagyást meg kell szerezni.

Határidő: 1991.09.30.

- Kiírt pályázat útján olyan beruházót kell kiválasztani, aki a jóváhagyott szakmai koncepció alapján a komplett beruházást
- beleértve a pénzügyi tervezést menedzselést is bankok bevonásával - a legkedvezőbb feltételek mellett lebonyolítja.

Határidő: 1991.10.15.

3. A beruházást a Bajor Szabadállam 1 millió DEM támogatására alapozva Pilisvörösvár község költségvetésétől elkülönítve hitelkonstrukcióban lehetőleg legkedvezőbb kamatokkal kell lebonyolítani.

Határidő: 1992.12.31.

A Szt. Erzsébet Mone Society of Hamilton 150 férőhelyes szeretetotthon részére kiadtuk az építési engedélyt. Községünk korábbi vezetősége a szeretetotthon létesítését támogatva biztosította a telek megvásárlását a társaság részére, egyben ígéretet tett a szeretetotthon megépítésének támogatására tekintettel arra, hogy a létesítmény községünk fejlődését nagyban érinti majd. Az önkormányzati képviselőtestület utasította a hivatalt és jegyzőt a területtel kapcsolatos átminősítések azonnali átvezetésére. A szeretetotthon épületének vázlatos-tervszerinti képét bemutatjuk.

HIRDETÉS

A "MODERN" Presszóba női munkaerőt keresünk eladói munkakörbe.

Harminc év életkor alatti hölgyek jelentkezését várjuk.

Fiatal házaspár, 5 éves kislánnyal sürgősen albérletet keres, két, illetve másfél szoba megoldási lehetőséggel.

CÍM: Pilisvörösvár, kápolna u. 48. Riczek Mihályné.

Minden alkalomra jó szórakozást biztosít a "HANGULAT"

5 tagú sramli zenekar

Közös képviselő:

Braun Gyula

2085 Pilisvörösvár, Vágóhíd köz 8.

Várjuk szíves hívásukat, minden családi-társas rendezvényre

ISKOLÁK-IFJUSÁG

Végre, már nem zavar az eső . . .

Hosszú évek óta nem volt ilyen esős nyarunk, mint most, amikor a Vásártéri iskola tető nélkül maradt.

Nagyon örültünk, hogy tantermekkel bővül az épület, de örömről elszállt, ugyanis a lebontott tetőrész alatti termekben a "mennyezetből esett az eső" a parkettán pedig csónakázni lehetett. Az építők gyors beavatkozása mentette meg a négy beázott tantermet a teljes pusztulástól. Igéretük szerint amint valamelyest megszáradtak a falak, befestik őket -így hozva helyre a természet számunkra kedvezőtlen "tettét."

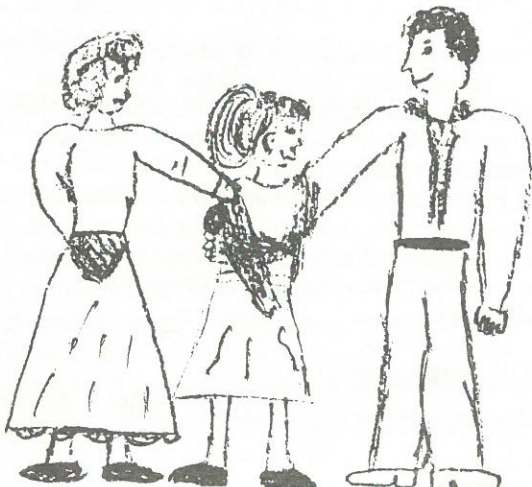
Áll a tető, alakul a belső tér is. Az építők ígérete szerint legkésőbb október végén birtokba vehetjük a két tantermet/ ezzel megszűnik a vándorlás, mivel minden osztálynak lesz saját terme/.

A fizikai-kémiai előadó, valamint a nyelvi terem építése is a meghatározott ütem szerint zajlik.

Az építkezés okoz ugyan némi kényelmetlenséget, de az építők úgy szervezik a munkát, hogy a nagy zajjal járó tevékenységeket tanítás után, illetve szombaton végzik.

Bízunk benne, hogy mindannyiunk meglepedésére, megszépült külsővel hamarosan elkészül iskolánk, a fényképen is látható tetővázat már cserepek fedik.

Dornbach Ferencné
igazgató

II. János Pál Magyarországon

A pilisvörösvári fiatalok már 1991. januárjától felkészültek lelkiileg a pápai látogatásra.

Fiatalok egy csoportjával elhatároztuk, hogy részt veszünk az 1991. augusztus 19-én a Népstadionban tartandó Pápai találkozón.

Fantasztikus élmény volt nekünk, ahogy a stadion megtelt.

Különböző nemzetiségi fiatalokkal:

csángók, székelyek, románok, olaszok, kárpát-ukrajnaiak, csahszlovákok stb. A pápa megérkezése előtt 3-4 órát közös imádkozással és énekléssel töltöttünk. Ezzel lelkiileg felkészültünk a nagy találkozásra. A pápa mély benyomást tett ránk, szeretetével, kedvességével és magyar beszédével. Az ünnepi műsort, Szent Margit legenája együtt csodáltuk vele. A pápa beszélt a fiataloknak az együtélés, a keresztényi hit, a szeretet fontosságáról.

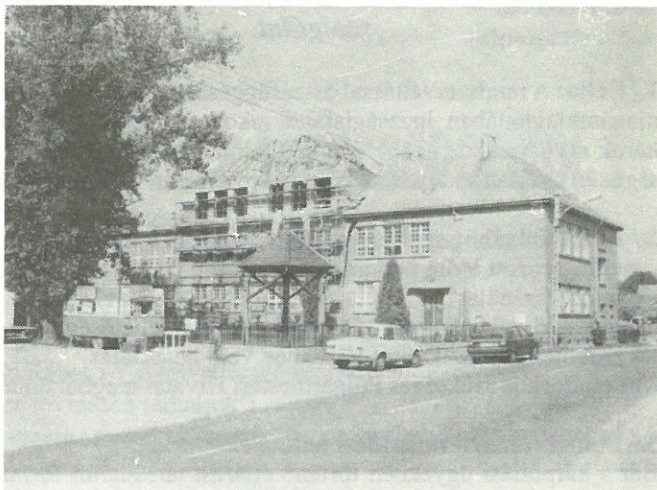
Felhívta a figyelmünket az ősök szeretetére, tiszteletére és megbecsülésére. Távozása után meg egy órát meghitt hangulatban közös énekléssel töltöttünk el.

A szentatya szavai feladatokat jelölnek ki számunkra.

II. János Pál pápa magyarországi látogatása után hálattal szívvel mondtunk köszönetet, hogy mindazt, amit lelkipásztori útja előkészítése során a magyar embereknek a magyar fiataloknak és az egész ország javára reméltünk, azt most már, mint Isten ajándékát magunkénak mondhatjuk.

Bruckner Katalin
Sebestyán Csaba

Vörösvári Cserkészek 1991. aug. 16-20-ig

A világon igazán

A világon igazán két emberben bízhat meg:
Édesanyádban és Édesapádban
ezt sose feledd.

Ha a sors el is választ titeket, ne feledd, hogy nekik
köszönheted élted.

Tiszteld őket és köszönd meg hogyha már külön is
Szegényen vagy gazdagon
De élhetsz!

Rásonyi Marika
IV. oszt.

ORVOSI TANÁCSOK - mozgásszervi betegeknek

Pilisvörösváron, Piliscsabán, Pilisszentivánon, Pilisszántón és Tinnyén 23272 lakos él. Az elmúlt egy év alatt 6773 beteg fordult meg a rheuma szakrendelésen, tehát szinte a lakosság egyharmada. /Természetesen ez nem egészen pontos, hisz a statisztikából nem derül ki, hogy valaki 10 x kereste fel a rendelőt./ Mindenesetre ez óriási szám, s azt jelzi, hogy milyen sok ember szenved valamilyen reumatológiai, mozgásszervi panasztól. Lehetne-e ez ellen valamit tenni? Ugy gondolom, feltétlenül, csak sajnos azt kell tudomásul venni, hogy a beteg gyógyulása nem csak az orvos kezében van, hanem erősen függ attól, hogy sikerül-e a betegnek azokat az életmódbeli változtatásokat megvalósítani, melyek gyakran elengedhetetlenek a mozgásszervi betegségek megszűnéséhez. Bármilyen hihetetlen, úgy a nyugati orvostudomány, mint a keleti gyógy módok, természetgyógyászok első helyre helyezik a mozgást. S már hallom is a szokásos reakciót: hiszen mozgok én eleget. Ez igaz.

A betegek eleget mozognak, csak hogy az a fajta mozgás, amire rendszerint mindig beteg hivatkozik, valójában a munkája, az

egész napi elfoglaltsága, mely sokszor több is, mint elég, és semmiképpen sem áll a gyógyulás szolgálatában, hiszen rendszerint mindig ugyanazokat a típusú mozgásokat, terheléseket jelenti.

A mozgásszervi betegek mozgása, mely gyógyít is, speciális, s igen széles körű lehet: gyógytorna, úszás, esetenként a rendszeres kerékpározás, jóga, Qi-gong, - ez utóbbi kettő például valószínűleg nem is mindenki által ismert.

A következő rendkívül fontos tényező úgy a mozgásszervi betegségek kialakulásában, mint a terápiájában az étkezés. Az étrendi szokások megváltoztatása, a disznósír elhagyása, a zöldség, gyümölcs, főzelékfélék előtérbe helyezése, illetve a nagymennyiségű disznóhús fogyasztása helyett inkább gomba, hal, pulyka, nyúl, illetve csirkehús gyakran eredményezhetne súlycsökkenést, sok belgyógyászati megbetegedést is megelőzhetne.

Sok jó tanácsot hallhatunk ebben a témában mostanában a televízióban, /pl. csütörtök délelőtt Weninger dr jóga-sorozata/, illetve a Természetgyógyászat című folyóiratban, mely havonta egyszer jelenik meg.

Dr. Gerő Marianna
rheumatológus szakorvos

Pilisvörösvár Nagyközség Polgármesteri Hivatala.

A kárpótlás ügyében létrejött jogi és egyéb gyakorlati szolgálat.

1./ Célja: A rendszerváltással összefüggésben a volt tulajdonosok magántulajdonában igazságtalanul okozott, egykori sérelmek, károk orvoslásához - több oldalról felmerült igény kielégítése - segítség nyújtás a kárpótlási törvény gyakorlati alkalmazásában.

2./ Kialakításához szükséges működési feltételek:

- meghatározott időre helyiség biztosítása
- telefon használat
- munkaidő, pihenőnapon túli munkavégzési lehetőség
- a kárpótláshoz szükséges iratokhoz való betekintés
- az eljáráshoz szükséges Polgármesteri Hivatal meghatalmazása

3./ Dologi- tárgyi- működési feltételek.

Bár a kárpótlási ügyekben történő eljárást társadalmi formában kívánjuk megoldani, azonban egyes esetekben óhatatlanul szükséges költségtérítés:

- utazási és egyéb költség térítés, mely a meglévő érvényes rendeletek, rendelkezések szerint kerül elszámolásra.

Az ügyeleti szolgálat alatti információs tevékenység a pilisvörösvári polgárok számára ingyenes.

Az eljárással kapcsolatos jogi- dologi költségek finanszírozása külön megállapodás alapján az állampolgár téríti, megfelelő útbaigazítás biztosítása mellett.

Az okmányokkal és egyéb hatósági bizonyítványokkal kapcsolatosan felmerülő költségeket az állampolgár viseli: pl:

- tulajdonjogot igazoló okirat,
- aranykorona -érték kimutatás,
- a föld elvételéről szóló okirat
- , kártalanítási iratok,
- az elvételt igazoló okirat

4./ Ügyfelfogadási idő.

keddi napokon	10 óra
csütörtöki "	6 "
szombati "	6 "
összesen	22 óra

5./ Várható költségek és megtérülése.

Előzetes kalkuláció alapján felmerülő költségek egy havi összege:	
ügyeleti idő	90 óra
ügyiratok, okmányok	
hatósági bizonyítványok rendezése	100 óra
összesen	190 - 200 óra

személygépjármű használat
egyéb költségek

Várható dologi és egyéb költségkihatás összege: 24-26000.-Ft/hó

A Pilisvörösvári Polgármesteri Hivatal vezetése a kárpótlási ügyeket intézni kívánó állampolgároknak a kárpótlás ügyében létrejött jogi és egyéb gyakorlati szolgálat megalakításával járul hozzá a döntések megalapozásához.

A Polgármesteri Hivatal a kormányzat a kárpótlási feladatok végrehajtására elkülönített pénzeszközökből az arányos részt visszaigényelheti, hiszen az állampolgár javát szolgáló ezen intézkedéssel sok segítséget fog nyújtani a lakosságnak igényeik kielégítéséhez.

Pilisvörösvár, 1991. szeptember 6.

/:Botzheim István:/
polgármester

Tájékoztató a telefonhálózat fejlesztési lehetőségeiről

Tisztelt Vörösvári Polgárok!

Engedjék meg, hogy tájékoztassam Önöket Pilisvörösvár illetve a környező települések telefonfejlesztési lehetőségeiről.

1991. május 23-án a Solymári Polgármesteri Hivatalban a Magyar Távközlési Vállalat illetve a Nagykovácsi területén működő Első Hazai Távközlési Rt. tett előterjesztést fejlesztési elképzeléseire. A MATÁV elképzeléseinek lényege: a vállalat egy hároméves / még jóvá hagyott/ terv alapján az országos gerinchálózat valamint a megyeszékhelyek főközpontjainak építését tekinti elsődleges feladatának.

1991. III. negyedévre ígérték, /ami időközben el is készült/ a Szentendre-Csobánka-Pilisvörösvár-Solymár /Pilisszentiván/ vonalon építendő optikai kábel tervének elkészítését. Ez Pilisvörösváron egy 1500 /későbbiekben követhető/ digitális központ elhelyezésére, ad lehetőséget. A terv kivitelezésére a MATÁV 1993-1994-ben lát lehetőséget. A helyi távbeszélő hálózat tervezéséhez, építéséhez helyi kezdeményezést, magántőke bevonását kívánja igénybe venni.

Az Első Hazai Távközlési Rt. igazgatói ismertette eredményeiket közölték, hogy ellentétben a MATÁV-val az Rt. előfizetői telefonvonalak tulajdonosai is, tehát szabadon áthelyezhetik, eladhatják azt. Ezen kívül részesülnek a szolgáltatás hasznából, azaz a társaság működési területén -jelenleg Nagykovácsiban- öt helyett négy forintért telefonálnak. A helyi ezer vonalas központ

és hálózat kiépítése 11 hónap alatt valósul meg. Jelenleg a belvárosi központhoz kapcsolódnak, budapesti számuk van.

Egy vonal költsége belterületen 45 e Ft, ez megközelíti a MATÁV által hírdetett költséget ami 50 e Ft.

A térség önkormányzatainak felkérése alapján az Első Hazai Távközlési Rt. koncesszióért folyamodott a Hírközlési Tárcához. A Hírközlési Tárca válasza az elkövetkező hetekben várható. Pozitív válasz esetén az Rt. tőkeemelést hírdet, bővítve azzal társaságukat, így az önkormányzatok lehetnének a befektetők. A társaság tagja maradna a MATÁV is részben jelenlegi vagyonával, részben fejlesztésre szánt eszközeivel. A működtetés hasznát /nyereséget/ az önkormányzatok visszakapnák, amit közcélokra lehet majd fordítani.

A fentiekből látható összetett műszaki, gazdasági és jogi kérdésekről van szó.

A kulcskérdés jelen pillanatban a koncesszió megadása illetve megtagadása, illetve elnyerése.

Önkormányzatunk minden eszközzel azon van, hogy a leggazdaságosabb, és a leggyorsabb megoldást megtalálja a korszerű telefonhálózat kiépítésére. Ennek érdekében biztosítjuk részvételünket a fenti témában rendezendő megbeszélésen.

Igérem, hogy a koncessziós döntésről, önkormányzatunk állásfoglalásáról Önöket tájékoztatni fogom, és kérni fogom segítségüket közös problémánk mielőbbi megoldására.

Tisztelettel:

dr. Gál Tibor
alpolgármester

Beszélgetés, tervek, a gyermek táncsoportról...

Örömmel fogadtam Magdi kedves gratulációját június 30-án látott községi ünnepség után.

Abban a pillanatban eszméltem fel, hű de kár, hogy kis táncosaink nem tették színesebbé műsorunkat. Vajon miért nem jutott eszembe ez a nagyszerű ötlet előbb? -Hiszen tudom, hogy a gyerekek lelkesedése óriási. Ezt megtapasztaltam a leghidegebb téli napokon is.

Időnként kissé mostoha körülmények mellett sem maradtak otthon a próbákról. Úgy érzem, a lelkesedés nem áll arányban fellépésük lehetőségével.

Elhatároztam, hogy egy kis közvetlen beszélgetésre meghívom Magdit. /Szilvásiné Manhertz Magdi a helyi gyermektáncsoport lelkes oktatója/

Magdikám azt tudom, hogy te hosszú évek óta elkötelezettje vagy ennek a csodálatos világnak.

Mi készítetted arra, hogy ilyen komoly plusz munkát vállalj?

- Jó ideje foglalkoztat a gondolat több lehetőséget kell gyermekeinknek biztosítani, hogy mozgáskultúrájukat fejlesszük, - és nem utolsósorban megismertessem őket a tánc szépségével és örömeivel.

A kezdésből folytatás lett. Hiszen hét év alatt 30 főből, ma már 150 lelkes kis táncospalánta ízelgeti a tánc nagyszerűségét.

- Vajon ez idő kemény munkája hányszor adott lehetőséget a bemutatkozásra?

"Ha jól számolom 15 előadást tartottunk. Igaz - az utolsó előadást a helyi Kábel TV is felvette, ígéretet kaptam, hogy a gyermeknapi műsort rövidesen láthatjuk"...

- Úgy érzem a gyerekek számára ez igen csekélyke számú lehetőség. *Mi ennek az oka?*

"Egyszerű.-

Sajnos a szervezéshez semmiféle támogatást nem, kapok. Úgy érzem egyedül kevés vagyok ahhoz, hogy a hivatásom mellett még műsorszervezéssel, jelmezkészítéssel is foglalkozzam. Ezért ószi nagy tervekkel állok a gyerekek és szülei elé."

- Mégpedig?

"Szeretném ezt a csoportot együttessé kovácsolni. Ezért a Pest megyei Népművészeti Egyesület alapítótájaként beléptünk csoportunkkal a gyermeknéptánc csoportok közé."

- Mi újat jelent ez a kistáncosok számára?

"Kilépünk az elszigeteltségből. Résztveszünk különböző találkozásokon, versenyeken. Ha igény van rá nyári tánc táborba is mehetnek a gyerekek. Ezen kívül az egész ország népművészetével kapcsolatos eseményeiről értesítést, meghívást kapunk, melyeken

kedvezményes áron résztvehetünk. -Ehhez szülői támogatásra is szükségem lesz".

- Mindehhez a nemes szép tervekhez gondolom nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatásra is szükségem lesz.

"Igen-igen jó lenne valahonnan egy kis anyagi támogatást kapni, hogy terveinket valóra is tudjuk váltani.

- Szívből kívánom, hogy e nemes szép tervek mielőbb valóra váljanak. Gyakrabban lássunk Benneteket a világot jelentő deszkákon. Ehhez kívánok jó erőt, további töretlen lelkesedést.

Rásonyi Gyözőné
Fotós Marika

Út az egészség megőrzéséhez

Az Ó-Szövetségből ismert, hogy az ember táplálékául a növényi eredetű anyagok rendeltettek. Dánielpróféta könyve is szól a növényi eredetű táplálékok előnyeiről. Ezt a modern táplálkozástudomány is alátámasztja. Növényi táplálékaink ásványi sókban, nyomelemekben és vitaminokban, valamint telítetlen zsírsavakat tartalmazó olajokban és rostanyagokban gazdagok. Ezen anyagok: a magnézium, A-, C-, és E-vitaminok, valamint a diétás nyers rostok, továbbá falvonoidok. Túlnyomóan állati eredetű táplálékok fogyasztása esetén nagyobb a valószínűsége a szív- és érrendszeri megbetegedéseknek, vastag- és vékonybél ráknak, valamint különböző anyagcsere-megbetegedések fellépésének.

A gyümölcsök, zöldségek, saláták, csírazöldségek, müzlik, a hőérzékeny vitaminok, telítetlen zsírsavak és a rostanyagok értékesebbek nyers állapotban fogyasztva mint főzve vagy sütve. Részesítsük előnybe a párolást, a fóliában, teflon- vagy cserépedényben, mikrohullámú sütőben történő elkészítést. Köretként burgonyát, párolt zöldségfélét, mint például a káposztát, karfiolt, a zöldborsót, a sárgarépát válasszuk a hántott rizs vagy a főtt tésztafélék helyett. Fehérjékben leggazdagabbak, aminosavakban komplettebbek a szójafélések (szójaliszt, -pehely és granulátum). Fehérjertalom szerint jelentékeny a lencse, a bab és a borsó. Ki kell emelnünk a színes sárga, illetve zöld növényi élelmiszerek gazdag kation-, vitamin-tartalmát. A jobb tápanyagértékesítés miatt célszerű a nyers gyümölcsöket, zöldségfélét és salátákat ebéd előtt fogyasztani.

Fogyasszunk teljes vagy durva őrlésű lisztből készült fekete-, barna-, rozs-, Graham vagy szójával dúsított kenyeret.

A gombák fehérjertalmuknál fogva értékesek. Jelentős ásványi sókat és vitaminokat tartalmaznak.

Az állati eredetű élelmiszerek közül legértékesebb a tojás, mivel az élethez szükséges valamennyi fontos anyagot tartalmazza. Szénhidrátokban nem, ám vitaminokban, ásványi anyagokban és nyomelemekben rendkívül gazdag. A tojás sárgája jelentős mennyiségű koleszterint tartalmaz, ezért idősebbek napi egynél többet ne fogyasszanak.

A tej és a tejtermékek a legkedveltebb állati eredetű élelmiszerek, mégis tartózkodjunk a túlzott mennyiségektől. Zsírszegény tejből ielforrálva napi 2-3dl-t igyunk. Naponként ehetünk 1 doboz joghurtot.

Értékes táplálékunk azonban a biogén körülmények között növekedett állatok húsa is. Így a háztáji baromfi-, kecske-, nyúl-, valamint vadhúsok. Különösen egészséges a halak sovány húsa. Növényi olajjal főzzünk zsír helyett (napraforgó, oliva, szója, tökmag). Ne együnk füstölt, vegyszerrel tartósított és avas ételeket. A füstölt sajtok, a füstölt húsok, a pácolt a sózott húsok, a halak, a penészes dió és mogyoró májrakot okozhat.

Fordítsunk figyelmet az ételek ízesítésére. A konyhasó mennyiségét csökkentjük, és jódozott sót fogyasszunk. Inkább növényi fűszerek kombinációjával biztosítjuk a megfelelő ízhatást.

Használjunk olyan fűszereket, amelyek egyben gyógynövények is. Bazsalikom, borsfűvet, borsosmentát, édesköményt, szegfűszeget, fokhagymát, fűszerpaprikát, ánizst, izsópot, kaport, kakukkfűvet, koriandert, bojtorjánt, borókát, tormát, lestyánt, majorannát, orvosi zsályát, petrezselymet, rebarbarát, rozmaringot, szurokfűvet, tárkonyt. Borsból és mustárból viszont keveset használjunk, italainkat, ételünket mézzel édesítsük.

Savanyításhoz almaecetet, borecetet, vegyes gyümölcsecetet, ízesített csemegeecetet, zöldségecetet, tárkonyecetet használjunk. Használhatunk még C-vitamint, borkósavat, almasavat és citromlevet.

Ételeinket legcélszerűbb testhőmérsékletű állapotban fogyasztani. A forró ételek és folyadékok ugyanis elősegítik a nyelőcső- és a gyomorrák kialakulását. A rendszertelen étkezés is egészségtelen. Az étkezés időpontjainál a rendszeresség, a "biológiai óra" betartása, az egyén által megszokott menürend igen fontos.

Az alvás alatt megkezdett méregtelenítési folyamatok általában másnap délig is eltartanak. A vacsora ne legyen sok és könnyen emészthető táplálékokból álljon. Mindig csak akkor együnk, ha éhesek vagyunk.

Ivásra a szeszes italok helyett vizet, a forrásvizet, az ásványvizet, a gyógyvizet gazdag választékát, a szénhidrátszegény, rostosgyümölcsleveket ajánlunk. Ne igyunk magas cukortartalmú citromsavat tartalmazó, ízesített üdítőitalokat, szörpöket! Ebéd után maximálisan egy fél deci minőségi borengedélyezett. Kerüljük a tömény szeszes italok fogyasztását rákkeltő hatásuk miatt.

Tudja mi a legújabb rémhír?...?!.. Minden igaz

Két szótlan székely ül a tűznél, szalonnát sütnék. Egyszer csak megszólal az egyik: mondanék én valamit Komám! Minek-a a szó a másik.

Telik az idő, megint csak kezdi az első: Mondanék én valamit Nem szól a komája csak hümmög, telik az idő, majd felugrik földön hemperg, csapkodja magát, ordít: ég a bekecsöm, ég a bekecsöm! Mire a másik: hát ezt mondtam vóna az előbb.

Megnyílt!

Gáz Általános Szolgáltató Betéti Társaság /GÁZ Á.SZ. BT./

KARANCS MÁRKASZERVÍZ

Gáztűzhelyek nagy választékban, kedvezményes áron, több féle színben, házhozszállítással megvásárolhatóak illetve megrendelhetőek.

A nálunk vásárolt gáztűzhelyre **1 év garanciát** vállalunk és a garancia lejártá után az alkatrész ellátás és a javítás garantált!

Magánszemélyek- közületek figyelem!

Vállalunk belső gázszerelést, komplett tervrajzkészítést, kémény-OTP-Tigáz-Meo átadásig, anyagbeszerzéssel-szállítással. Kérjen ingyenes árajánlatot!

Egyéb szolgáltatásaink 1991. október elsejétől:

gázkazánok, cirkogejíretek, vízmelegítők, gázboylerek, gázégők, konvektorok...falimelegítők...stb, **garanciális** és garancián túli szervizelés-javítása 24 órán belül.

Nyitvatartás: 8-16 óráig hétfőtől-szombatiig.

Hibabejelentés a hét minden napján!

Címünk: Gáz Á.SZ. BT. Pilisvörösvár, Fő út 27/a.

Telefon:06-26-30-323

GÉGT.: Bizinger István
Pilisvörösvár, Tompa u.40.

Kaposvári József
Pilisvörösvár, Horgász sor 3.

Milyennek látjuk a lakótelepet?

Először is néhány sort szeretnék írni a szentiváni lakótelepről. Az egy épületben lakó emberek igen jó közösséget alkotnak. Persze a szomszédok között sokszor konfliktus alakult ki, de ez nem minden lépcsőháza jellemző.

A legjellemzőbb az összetartás. Most a lakókat kérdezzük meg, hogy ők milyennek látják a lakótelep életét.

- "Szerintem a lakótelep élete egy kicsit mozgalmassabb lenne, ha egy-két újságos, trafik és még ehhez hasonló dolgok alakulnának. De persze ez nem csak a lakótól függ - vallotta Marika néni."

Most egy fiatal lányt kérdeztünk meg:

- "A homokbányát is fel lehetne használni egy jó áruház, vagy hasonló dolgokra. Ide a lakótelepre még egy klassz disco-t is lehetne építeni, és akkor legalább nem kéne lejárni a kultúrházba. Egy kicsit a fiatalokra is gondolhatnának vagy talán nincs igazam?"

- "Megó Kriszti véleménye: szerintem nagyon jó itt lakni. /10 év után/ Az emberekről csak annyit: vannak rendes emberek, és persze nem utolsó sorban vannak pletykások is."

Megköszöntük e három ember véleményét.

Horváth Mária
P.szentiván, Jószerencsét
ltp. B/3. D. lph. fsz. 1.

Vakarcs Margit
P.szentiván, Jószerencsét
ltp. B/1. C. lph. fsz. 1.

Vendéglőben a vendég: pincér! egy légy van a levezemben!
Na és, mit akar, ezért a pénzért kanárit tegyünk bele?

Ugyancsak a vendéglőben szól a vendég, miután a rántott halat megette . . . Pincér hozzon egy nagy korsó sört, a hal úszni akar. A másik vendég - szintén szellemes akar lenni a marhasült elfogyasztása után - pincér . . . ide is egy korsót, a marha inni akar. . .

Pistike bömböl az emésztő tetején. . . Jaj az anyám . . . jaj . . . beleesett a gödörbe, hallja a szomszéd, át a kerítésen, ugrik az emésztőbe, alábukik, keres, majd kimászik nagy szutykosan, te gyerek, nincs itt az édes anyád . . . Mire Pistike- nem az esett be bömböli, a biciklim csavarjáról az anyám . . .

EGYESÜLETEK ÉLETÉBŐL

Mozgáskorlátozottak pilisvörösvári Klubja

A sors furcsa játék, hogy különféle módon tudja megfricskázni az embert. A mi klubunk 80-100- Pilisvörösváron élő sorstársunk érdekében működik, akiket a sors különös kegyetlenséggel fricskázott meg- születési sérülés, baleset vagy betegség következtében váltak a sors áldozatává.

Testi erejük gyengesége, bénaság vagy végtag hiány, kiegészülve más kronikus betegséggel akadályozza őket abban, hogy tanuljanak, szakmát esetleg más magasabb végzettséget szerezzenek, de akadályozza abban is, hogy emberek között házastársként szülőként, barátként vagy kedvesként - egyenjogúan társakra találjanak és együtt élvezhessék az egészséges emberi élet őszinte örömét.

E - gondolatokban rejlő igazság felismerése vezetett el néhány embert oda, hogy velünk karöltve megalapíthattuk a Mozgáskorlátozottak Pest megyei Egyesületét, ennek az időpontja 1981.-ben volt, majd rá néhány évre 1983. január 21-én az Egyesület irányításával és támogatásával létrehozhattuk a Mozgáskorlátozottak pilisvörösvári Klubját.

A mozgássérült ember élete során gyakran találkozik megneveléssel, a kiszolgáltatottság szomorú élményével, esetenként még a saját családja körében is. Ezen a helyzeten szeretnénk enyhíteni szerteágazó, sok erőfeszítést igénylő munkával, alapozva sorstársaink megmaradt fizikai, szellemi és lelki erejére és támaszkodva a környezetünkben élő jóindulatú emberek segítőkészségére. Az ilyen segítőkész embereknek köszönhetjük, hogy 1990. májusával kezdődően, meghatározatlan ideig használatba vehettük a Polgármesteri Hivatal udvarában található volt KIOSZ helységeit.

A helységeket több mint százezer Ft. ráfordításával amit az Egyesületünktől kaptunk, ezenkívül nagyon sok társadalmi munkával sorstársaink részéről, felújítottuk és így következett be az a rég várt pillanat, hogy a klubfoglalkozások ez év januárjától már itt rendezhetjük.

Sok örömünk telik abban, hogy van egy szépen berendezett, állandóan használható klubhelységünk. A technikai felszereltsége is jónak mondható, hisz megtalálhatók benne különféle rehabilitációs eszközök, szórakozást elősegítő társasjátékok, ismereteinket bővítő folyóiratok és egyéb kiadványok.

Szabadidőnk tartalmas és kellemes eltöltéséhez különböző programokat szervezünk, ilyenek az orvosi előadások, az élménybeszámolók amiket esetenként világhírű emberek tartanak, továbbá a szellemi vagy társasjáték vetélkedők, a kirándulások amiket hazánk történelmi nevezetességeihez és gyógyfürdőihez szervezünk, amik feledtetik velünk a mindennapi kínzó gondjainkat.

Kérünk minden sorstársat akik még nem ismerik segítőkész közösségünket keressenek meg bennünket, mert csak együtt tudunk egymásért tenni.

Klubunk munkanapokon 16-órától-19-óráig tart nyitva, de ez igény szerint változhat.

Klubmunkánkat háromtagú vezetőség irányítja úgy mint: Scheller György és Wieszt Mátyás helyettes klubvezetők, a harmadik pedig ennek a tájékoztatónak az írója:

Tanitó János
klubvezető

VÉGÜL

Végül nem bán már az ember semmit, semmit, csak szeressék!
Jaj! úgy vágyik valakire, hogy eltűri azt is már, hogy ne szeressék!
Úgy menekül, kapaszkodik! Csak az kell, hogy legalább a szíve tessenék!

Fél egyedül. Csak karolják! - s már eltűri, hogy a szíve ne is tessenék.
Megszelidül a magánytól, s csak annyi kell végül már, hogy meg ne vessék.

Egyedül az éjszakákat?! - Ó, nem, inkább eltűri, hogy meg is vessék.

Egyedül megérni itten betegséget, csapásokat, ezüstös karácsonyestét?

Egyedül felérni ésszel a múltat, azt, ami van, és azt, mi lesz még?!

Jaj, nem! Végül nem bán már az ember semmit, semmit,
-azt se, hogy szeressék.

Ó, végül már azért sír csak, hogy valaki szeressen még, szeressen még.

Legyen, aki megengedje: - rá gondolva tölthessen el egy-egy estét.

VÁCI MIHÁLY

KÉZILABDÁS HÍREK

Augusztus végén a labdarúgók után a kézilabdázók is megkezdtek az őszi mérkőzésorozatot. Felnőtt csapatunk a Magyar Nemzeti Bajnokság második vonalában gyengécske rajtot vett, ugyanis az első fordulóban hazai környezetben elveszített egy pontot az újonc Gödöllői SC ellen. Összetételben meggyengült gárdánk nem bírta a volt NB/1-es játékosokkal és egy exjuniorválogatottal felálló, az újoncok lelkesedésével küzdő gödöllőiekkel. A játék időnyelvi formát hozott, melynek gyenge színvonalát a két játékvezető katasztrófális közreműködése még tovább rontotta. Mint a 16:16-os végeredmény is mutatja a csapatok inkább a védekezésben jeleskedtek, a gólok szerzésére viszont már kevesebb gondot fordítottak. Együttesünkben kapusunk Müller Mátyás nyújtotta a legjobb teljesítményt, továbbá Majnek István, Hidasi Márton és Debreceni János játéka is elfogadható volt, de pont amikor a legjobban kellett volna a szoros végjátékban remegett meg a kezük, mely egy pontba került, ami a végelszámoláskor lehet, hogy hiányozni fog.

Ezután látogatott csapatunk a tavalyi második helyezett és az idei bajnokság toronymagas esélyesének otthonába, Nagykanizsára. A szovjet idegenlégióval felálló és profi körülmények között készülő ellenféllel szemben nem sok esély volt a pontszerzésre, így a tisztes helytállás maradt célkitűzésként a mérkőzés előtt. Az első játékrész még viszonylag szoros eredményt hozott /12-8/, de a második harminc percben kibontakozott a két csapat közötti tudáskülönbség, és a heti 8-10 edzésnek köszönhető erőnléti fölény, így a reméltnél jóval nagyobb arányú vereség született. Játékosaink igen sok hibával játszottak, egyedül Hidasi Márton tartotta csapatunkban a lelket ideig-óráig. Végeredmény 36-19.

Ezt követően hazai közönség előtt került sor a Soltvadkert elleni mérkőzésre, melyen nagyon fontos lett volna a két pont otthontartása. Ehhez a borvidékieknek is volt egy-két szavuk, akiknek csapatát nem akárhik alkották. Kezdőcsapatuk hat volt NB/1-es játékosból, köztük az 1986-os svájci világbajnoki ezüstérmes és a szöuli olimpián negyedik helyezést elért magyar válogatott oszlopos

tagjából Szabó "Sonkából" állt. Így a pályán összesen tíz elsőosztályt is megjárt játékos szerepelt és két nemzetköziszintű játékvezető, de a színvonal ennek ellenére is enyhénszólván hagyott maga után kívánnivalót. A játékosok mindennel foglalkoztak csak a játékkal nem, reklamáztak a valóban gyengén működő játékvezetőknél, vitáztak az ellenfél játékosaiival, szidták saját valóban sokat hibázó csapattársaikat, visszaszóltak a valóban nem úri módon szurkoló nézőknek, akik ahelyett hogy saját csapatukat buzdították volna, csak kárt okoztak trágár szidalmaikkal. E fegyelmezetlenkedéseknek nem is lehetett más következménye mint a rengeteg hibázás és a sok felesleges kiállítás. Ez a végén nem is vezethetett máshová, mint a vereséghez. A csapattól senkinek a teljesítménye nem emelhető ki. Végeredmény 25:27. Összességében csapatunk az eddig megszerezhető 6 pontból egyetlen soványkát tudott csak begyűjteni, ami ha így folytatódik tovább akkor semmi sem mentheti meg együttesünket a kieséstől. Különösen a hazai pályán elhullajtott három pontért kár, mert két nyerhető mérkőzésen vesztek el. Reméljük, hogy csapatunk játéka feljavul, fegyelmezettebbé válnak játékosaink, és bár a bajnokság vége még nagyon messze van, de már most elkezdik a bennmaradáshoz szükséges pontok megszerzését

Igazságok. . .

- lépteinket vágyaink vezérlik, de vágyainkat a lehetőségeink határozzák meg

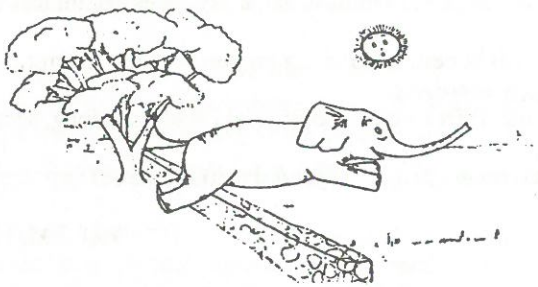
- Vitákban, viszályokban az a nyertes, aki előbb hagyja abba!

- Hangoskodók között annak a hangja a legtisztább aki hallgat!

INGYENES AKCIÓ!

A Környezetvédő Egyesület
FÁSÍTÁSI PROGRAMOT SZERVEZ
Pilisvörösvár utcáin, közterületein.
A NÖVÉNYEK INGYENESEK!

Lehetőleg az utcák, utcarészek egyeztessék az igényeiket. Aki ültetni szeretne, igényét az alábbi helyeken adhatja le névvel, címmel a növény megnevezésével és darabszámával:

- Polgármesteri hivatal ügyfélfogadási irodája
- Havasi Ferenc dohányáru butikja (Fő út - Bányatelep)
- Denk Józsefné virágboltja (Fő út - Somogyi út sarok)
- Hidasi Márton élelmiszerboltja (Nagyvárad utca 2.)
- Szabó István élelmiszerboltja (Görgey út - Ságvári hegy)
- Ludvig Károlyné virágboltja (Kiszfaludy u. 32.)

Az igényléseket október 1-től 15-ig várjuk. Beszerzési problémák miatt kérjük, hogy legalább 2 fajtát jelöljenek meg.

Javasolt növények:

- vadgesztenye /bokrétafa/ (tágas, széles utcába, parkba)
- virágos köris (kicsi vagy közepes termetű, méztűző)
- berkenye (szűk, árnyékos utcába)
- vészilva (piroslevelű, szűk árnyékos utcába)
- fagyalbokor (a Fő úton már többen is ültettek)

A növények átvehetők a Községháza udvarán a következő időpontokban:

- november 8. péntek 1500 - 1800
- november 9. szombat 800 - 1600
- november 10. vasárnap 800 - 1200

A növények átvételkor ültetési tanácsadást is tartunk.

**Környezetvédő Egyesület
és a
Polgármesteri Hivatal
Környezetvédő Bizottsága**

hasonló példát találunk az Ószövetség könyveiben /vö. pl Neh 9,30 skk., Tób 3,2 sk. 11 sk. 8,16 sk., 1 Makk 4,24/. Az ószövetségi nagy engesztelők mellett a magyar történelem is fel tud mutatni hasonlót. Elég csak Árpád házi Szent Margit, IV. Béla király leányára, a domonkos rendi apácára gondolni, aki a tatárdulásban elpusztult ország számára imádságos és vezeklő életével könyörögte ki Isten segítségét. Margit példáját követve lehetünk mi is a lelki ujjászületés munkásai. Van miért engesztelni. Ha csak az utóbbi 35 évben meg nem született /abortált/ négy és félmillió magyarra gondolunk; ha a kábítószer és az ital által tönkretett életre és családokra gondolunk; ha a társadalomban "minden szinten, szinte minden" formában fellelhető viszályra és széthúzásra gondolunk - akkor van miért és kiért közbenjárni Istennél. Egy percig sem tagadjuk a gazdasági fellendülést célzó tevékenység fontosságát, ugyanakkor állítjuk a természetfeletti eszközök - nevezetesen az imádság - szerepét is. A kettő egységét, a régi latin mondás szerint: ora et labora - imádkozz és dolgozz!

"Édesanyámtól tanultam a Miatyánkot!" - visszhangzik még mindig fülemben a válasz. Isten áldja meg érte!

EGYHÁZI HÍREK-VALLÁSI-ERKÖLCSI ÍRÁSOK

Édesanyámtól tanultam a Miatyánkot!

Kitől tanultuk meg a Miatyánkot? - kérdeztem az első iskolai hittanórán az egyik ötödik osztályban. A többféle válaszból nyomban rájöttem, pontatlanul kérdeztem. - József atyától! - így az egyik. - Édesanyámtól! - kiáltotta a másik. - Jézustól! - szólt a harmadik. Mindhárom válasz jó, bár én a hittanóra témája miatt csak a harmadik választ vártam igazán. Titokban mégis annak örültem a legjobban, aki azt felelte: az édesanyámtól! Mert optimális esetben a gyermeket imádkozni nem hittanórán tanítják, hanem az édesanya ölében. Még talán hibásan ejti ki a szavakat, selypítve mondja ugyan, de azért tudja, hogy ő imádkozik. Észrevehető a nagy komolyság, ahogyan viselkedik imádkozás közben a gyermek ösztönösen is. Tudja, hogy ő most a jó Istennel beszél. Sohasem pótolható boldog órák, percek az édesanyának is, meg a gyermeknek is felnőtt korában éppúgy, mint még később is. Legszentebb kötelessége az édesanyának, hogy gyermekét imádságra tanítsa. Ha az édesanyáról semmi kép nem marad, ha arcvonásai, hangja csengése is elmúlik emlékünkből, a sok szent perc, az imának azok a meghitt gesztusai, amelyeket édesanyánktól tanultunk s vele együtt imádkoztunk, -ezek sohasem vesznek ki emlékeinkből s lelkünkön. Nagyon igaz a mondás: az a család, amelyik együtt imádkozik, együtt is marad! A közös családi ima nagy erőforrás, melyhez később, de sokszor visszatérünk. Később, talán hosszú évek múltán eszébe jut ez a kép és az emlékezés talán nagy-nagy eltévelyedéstől őrzi meg a felnőtt embert.

Tavaly nagybőjtben egy vendég pap tartott szentbeszédet a bányatelepi kápolnában. A családi közös imádságot szorgalmazta, s egy könnyen alkalmazható megoldást említett. A család közösen mond el egy imádságot /pl. Miatyánk/, de előtte megbeszéli, milyen szándéokra. A szülő megkérdezi a gyermeket: te most kiért, vagy miért mondanád el az imádságot? Legközelebb a család másik tagja tesz javaslatot az imaszándéokra. A javasolt imaszándéokra aztán a család közösen mondja el az imát. Rá kell nevelni gyermekeinket, hogy legyenek kérései Istentől, hiszen maga Jézus biztat: "Mindaz, aki kér, kap..." /Lk 11,10/

Ugyanakkor a gyermek Istenbe vetett bizalma visszahat a szülőre is. Megerősödik a természetfeletti iránt való érzéke. Már XII. Piusz pápa figyelmeztette az emberiséget az ötvenes években, hogy korunkat a tevékenység herezise fenyegeti. Vagyis elvesztjük érzékünket a természetfeletti erők iránt, mert mindent agyonnyom a tevékenység láza. Még egyszerűbben: nincs idő az imádságra, természetfeletti kapcsolatra. Pedig milyen nagy szükség lenne erre. Az ószövetségi bibliát olvasva azt látjuk, hogy mind a fizikai, mind az erkölcsi rossz /azaz a bűn/, azt váltja ki, hogy Izrael fiai az Úrhoz menekülnek és irgalmáért esedeznek. Így menekült az Úrhoz Dávid, mikor bűne súlyosságának tudatára ébredt /vö. 2 Sám 11,12. 24,10/. Hasonlóképpen Jób is, a maga szörnyű helyzetében az Úrhoz tér; és Eszter is, amikor felfogja, hogy népet halálra ítélték, Ő hozzá menekül /vö. Eszt 4,17 skk/. S még sok más

**Verőcei Gábor
plebános**

Sokféle válasz van erre a kérdésre a Szentírásban. A legtöbb embernek kézenfekvő válasznak tűnik pl. a tízparancs. Ezen kívül rengeteg utasítást, parancsot találunk még. De mindezek mögött van-e valami egy? Meg tudnánk-e fogalmazni egy szóval azt, amit cselekednünk kell? Igen! Van egy szó, amelyik végigvonul kimondatlanul az egész Szentírásán. Ez a szó: **k i m o z d u l n i !** Kimozdulni az eddigiekből, elindulni ujak felé! Ez az Isten kérése, parancsa, javaslata mihozzánk: kimozdulni!

Ilyen kimozdulás született Jézus szava nyomán: "Jöjj és kövess engem!" /Mt. 9,9./ És kimozdultak az emberek, az apostolok és a többiek és otthagyták a hálót, a vámszedő asztalt és elindultak Jézus után. "Kövess engem!" Ez is kimozdulás!

De van egy mindezek felett való kimozdulás, amelyik mindezeknek az alapja, amelyikben bekoronázódik mindaz, ami előzetesen történt. A Filippi levélében olvassuk a gyönyörű himnuszt: "Jézus isteni mivoltában nem tartotta Istennel való egyenlőségét olyan dolognak, amihez feltétlenül ragaszkodjék, hanem szolgálai alakot felvéve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez." /2,6-7./ Ez volt a legnagyobb kimozdulás, amikor Jézus Krisztus az ő isteni életformájából kimozdult és közénk jött. /Bár csak megkönnyölné rajtunk a Szentlélek és mindegyikünknek külön-külön és egészen pontosan megtanítaná, hogy miből, hogyan kell kimozdulnunk./

Két irányban kell kimozdulnunk. Először is ki kell mozdulnunk gondolataink világából. /Ez sokkal nehezebb, mint elmenni Afrikába. Albert Schweitzer./ Az eddigi gondolkodásunkból kimozdulni. A másik pedig: kimozdulni önmagunkból és a felebarát, a testvér felé mozdulni.

Kimozdulni a régi gondolatainkból valami újra, és kimozdulni az elszigeteltségünk, bizonytalanságunkból, árvaságunkból a testvér felé. Melyik nehezebb a kettő közül? Kimozdulni a gondolkodásomból, amelyik megcsontosodik az évtizedek során, és kimozdulni a hallgatásomból, a bizalmatlanságomból és megnyitni az életemet, a szívemet a felebarát, a testvér előtt. A becsületes válasz erre az, hogy mind a kettő lehetetlen az embereknek. Lehetetlen! Az az igazság, hogy nem tudunk kilépni gondolataink világából. /Egy professzor az egyetemen mondja a maga tudományát, amelyet az újabb kutatások már rég megcáfoltak. Egy diák bekiabál: A tények mást mutatnak! Mire ő: Annál rosszabb a tényeknek!/. A tények sem tudnak kimozdítani gondolkodásunkból, az akarásunk is kevés. Isten Szentlelkének a segítsége kell ahhoz, hogy új gondolatokat tudjunk gondolni és el tudjuk eresztetni a régi gondolatokat. Akár Istenre vonatkozóan, akár a Bibliára, akár eddigi életvezetésünkre. Régebben a prédikációkban mindig csak ezt hangoztatták: ki kell mozdulnod a bűneidből. Ámide ez magában kevés. Ha az egész életem, gondolkodásom nem mozdul, a bűneimből sem tudok kimozdulni. A másik kimozdulás pedig: kilépés önmagamból és odalépni a másik emberhez azon az alapon, hogy én is nyomorult bűnös ember vagyok! Hívó és hitetlen, becsületes és becstelenségyszerre. Testvér, fogadj el! beszéljünk, találkozzunk egymással a valóság alapján, a kegyelemnek az alapján. /A Himalája ösvényein megy egy zárándok. Hatalmas hóvihár támad. Alig látja az ösvényt. Fázott, fáradt volt, elvesztette az élethez való reménységét is. Leülni, mozdulatlanul várni a véget! Tovább ment, de már ereje végén volt. Egyszerre csak a hóban megpillant egy embert. Elkezd éleszgetni és vonszolni. Eközben ő maga is átmelegedett és életben maradt./ A másikat életre kell segítenem, akkor életben maradok én is! Kimozdulni együtt a testvérrel

Még egy gondolat: kimozdulni befelé. A közeli valóságot kell mélyebben átélni, a felszínről a mélységek felé, az emberi élménytől az Isten Lelkének a vezetése felé, mélyebb átélések felé kimozdulni úgy, hogy talán egyetlen tagom sem mozdul meg. Életünk meggazdagodásának útja: kimozdulni befelé, a felszín mögé, a Szentlélek titkai felé! Bizony békák, tehetetlenek vagyunk, de ki kell mozdulni a mélységek felé, a valóság, az isteni világ felé.

Átalakul-e /mikor, hogyan/ a nyugdíjrendszer? Emelték-e az 1991-ben nyugdíjba mentek nyugdíját és hogyan?

A társadalombiztosítás jelenlegi rendszerét számos feszültség, ellentmondás jellemzi, ezért a korszerűsítése társadalompolitikai és gazdasági szempontból is halaszthatatlan. E megállapítások mellett az állampolgárok egészét -teljes körét foglalkoztatja változik-e, hogyan és mikor változhat meg a társadalombiztosítási rendszer hosszabb vagy rövidebb távon, főként milyen lesz, hogy érinti az átmeneti helyzet azokat, akik már nyugdíjasok vagy a következő évben, években választhatják a nyugdíjasok izgalmakat is rejtő - nemcsak pihenésre szabadult életét-.

A hosszabb táv nyugdíjrendszere: - tehát a fiatalabb korosztályok jövője- a tervek és elképzelések szerint úgynevezett "háromelemes" lenne:

- **Az alapnyugdíj**, a kötelező nyugdíjbiztosítás része, fedezetét a dolgozók-vállalkozók stb. esetében járulékfizetés képezné. A nem dolgozók után a fedezet az állami költségvetés biztosítja /adókból. stb./ Ez a modell tehát állampolgári nyugdíjat jelentene, összege feltehetően a létminimumhoz közelítő lehetne, arányosan kell fizetni a járulékot is.

- **A második elem**: az aktív életszakasz keresetéhez és a befizetett járulékhöz igazodó nyugellátás lehet. A járulékot is a biztosított, a munkáltatója között megosztva kellene majd fizetni, az önálló tevékenységet folytatók maguk fizetnek járulékot. Mind a járulék, mind az ellátás kereseti alapja maximált, az alapul szolgáló évek nyugdíjalapját- járulékfizetést "valorizálva", az adott időszak bérkereset- jövedelem összegéhez igazítva vennék figyelembe, a nyugellátások évente az aktívak jövedelem növekedésével arányosan emelkedne. Ez a nyugdíj a munkanyugdíj lenne, nyilván magasabb az előbbinél, azt kiegészítené.

- **A harmadik elem**: az önkéntes biztosításban szereshető ellátás. E hosszútávú rendszer lehetőségeinek a gazdagság teljesítőképességének stabilizálódása, a várható fejlődése, teljesítőképessége lehet az alapja.

A jelenlegi rendszerből való átmenet hosszabb időszakot feltételez, a következő évezred első éveibe is átnyulhat, természetesen korrekciók lesznek, ezekről az országgyűlés még ez évben határoz, nem lenne célszerű a dolgoknak túlságosan eléje menni, jóslatokba bocsátkozni.

De még is, azért is, mert bizonytalanságok kezdenek a közvetlen érdekelteknél eluralkodni, néhány kérdést, gondolatot e lap szintjéről is meg lehet kockáztatni.

Alapvetően érvényesül, hogy az aktív és a nyugdíjas korú lakosság egészének jövedelemalakulása tartósan ne szakadjon el egymástól.

A már megállapított nyugdíjak az újabb szabályok miatt nem kerülnek átszámításra, a korábban bekövetkezett értékvesztés miatt a gazdaság teljesítőképességének függvényében korrekciós intézkedésekre lehet számítani. Tapasztalataink szerint gyakran felmerül két kérdés, mint probléma, egyik a korhatár emelés, különös tekintettel a nők esetében. Az eddigi tervek, információk úgy értékelhetők, hogy e téren az évtized második felében történhetnek lépések és fokozatosan, a végleges és egységes korhatár emelés az ezredfordulót követően várható. A másik felmerülő kérdés a jelenlegi öt évből irányadó legkedvezőbb három év emelése, lehetséges, hogy 1992-től megkezdődik 1-1 naptári év emelése. Általában ez évtől egyenlítődik ki az 1988-ban kezdődött, az adózással összefüggő kereset bruttószítások hatása, tehát az a következtetés vonható le, hogy a közeli nyugdíjba vonulókat különösebb hátrányos helyzet nem fenyegeti, nincs ok a bizonytalanságra, még hatékony életszakasz, egzisztencia pánikszűrő feladására.

Az tény lesz, hogy a társadalombiztosításnak meg kell újulnia, de ez a jelen érintett korosztályokat nem érintheti hátrányosan.

Emelik-e 1991. január 1-jétől-1992. január 1-je előtt megállapított nyugdíjat?

Ismeretes, hogy 1991. január 1-jével emelték azokat a nyugdíjakat, amelyeket 1990. december 31-ig állapítottak meg, az is ismert, hogy ez az emelés legkorrektebb megoldást követett, sokat pótolta a múlt rendszer mulasztásából e téren.

Természetesen még mindig maradtak lemaradt összegek azonban a kormánynak a gazdasági lehetőségekhez kényszerűen igazodnia kellett. Sokaknál vetett fel problémát, hogy az 1991. január 1-jétől nyugdíjba menőkre az említett, jelentős összegű nyugdíjemelés nem hatott ki. E miatt aki tehette a választott 1990. december 31-ét követő, különösen 1991. január 1-jét igyekezett módosítani, természetesen ez szűk körben lehetséges, de ez év közben is mentek nyugdíjba, akik a régi, nem emelt összegű ellátást kapták.

A 99/1991. /VII. 25./ korm. rendelet javított az említett hátrányokon, 10 százalékkal fel kell emelni az 1990. december 31-ét követő, de 1991. február 1-je előtti időponttól megállapított nyugellátást, baleseti nyugellátást, átmeneti járadékot. Az emelés összege 650 forintnál kevesebb nem lehet és a havi 2000 forintot nem haladhatja meg.

Legkorábban 1991. augusztus 1-jétől havi 10 százalékkal kell felemelni az 1990. december 31-ét követő, de 1992. január 1-je előtti időponttól, tehát az 1991-ben megállapított nyugdíjat. Az emelés összege havi 600 forintnál kevesebb nem lehet és havi 1200 forintot nem haladhatja meg.

A hivatkozott rendelkezés több részletkérdésre is kitér, legfontosabbként az előbbiekre térünk ki, olvasóink levelére készséggel válaszolunk.

dr Havasi László

Házunk tája, kertészkedők figyelmébe!

Eljött az ősz. A kertészkedők számára a legszebb évszak. Az időjárás kedvező volt a múlt hónapban növényeink számára.

Mire e sorok megjelennek a téli almának már feltétlenül a tárolóban kell lennie. A téli körtét egészen a lombhullás kezdetéig a fán hagyhatom, mert az túlérni úgy sem tud. A mogyorót, mandulát, diót is szedhetjük, de a leverésüknél vigyázzunk fáinkra, bokraikra, ne károsítsuk őket. A birsalmát is a fán hagyhatjuk, míg az első

csípős napok meg nem érkeznek, akkor óvatosan, ütésmentesen szedjük és a tározóba helyezzük.

A csemegezőlő késői fajtái is érnek már. A téle is eltartható fajták közül válasszuk ki a legegészségesebb és legszebb fürtöket. A sérült vagy beteg bogyókat kocsányostól távolítsuk el és tartsuk a tőkén amíg az időjárás engedi. Mikor leszedjük, száraz időben, szárával lefelé felaggatjuk a fürtöket. Így a fürt bogyói a lehető leglazábban helyezkednek el. A karácsonyi ünnepek asztalán is ott lehet, szeretteink nagy öröme.

A gyümölcstározónak szánt helyiség, többnyire pince, szuterén, tiszta, fertőtlenített, hűvös de fagymentes, szellős és magas páratartalmú legyen. Itt ne tároljunk hagymát, savanyú káposztát, bármilyen erős szagú anyagot, mert különösen az alma, könnyen magába szívja, és így értékéből sokat veszít.

A borszőlőt is szüreteljünk. A fürtök egészségesek és érettek legyenek. A fehér és a piros fajtákat együtt szedhetjük, de kék szőlőt ne tegyünk közé. Zománcozott vagy műanyag vödöröket használjunk. A darálás és a préselés után megtölthetjük a gondosan tisztára mosott és kénezéssel fertőtlenített hordóinkat.

Mielőtt beköszönhetnének a nagy esőzések és a talajmenti fagyok, ássuk fel kertünket. Kössük össze, lehetőségünk szerint, trágyák bedolgozásával. Az istállótrágyát adhatjuk bőkezűen. A műtrágyával vigyázzunk, keveset adjunk, és csak foszfor és kálium tartalmúak lehetnek. A komposzt melyet egész évben gyűjtöttük, szintén kiváló erre a célra, és a munkán kívül semmibe sem kerül. Ugy ássunk, hogy mélyre kerüljön.

A zöldségekertben már csak az áttelelő salátát és kelkáposztát, a petrezselymet tavaszra, és a fokhagymát ültethetjük. Krumplit, babot /száraz időben szedjük/, sárgarépát, karalábét, céklát, zellert, hagymát október első felében. Karfiolt, fejes káposztát, és petrezselymet a második felében.

A pázsitot utoljára megnyírjuk, és már elérkeztünk az ősz közepére. Jó kertészkedést, és jó munkát kíván Önöknek

Tácsik Géza

Szeretettel köszöntjük idős polgárainkat születésnapjuk alkalmából

75 Huber Mártonné szeptember 13. Attila u. 22.		Kimmel János Petőfi 30.	09.06.
		Peller Mártonné Puskin u. 7.	09.12.
Siklósi Mátyásné Dózsa Gy. u. 16.	09.22.	Prohászka István Rákóczi u. 1.	09.07.
80 Denk István Diófa u. 20.	09.26.	Weinacht Gyuláné Orgona-köz 3.	09.13.
Herner Mihály Alkotmány u. 9.	09.17.	90 Müller Józsefné Dózsa Gy. u. 58.	09.27.
Kimmel Márta Hámán K. u. 58.	09.05.	Révai József Budai N. A. u. 11.	09.07.
85 Eraun Istvánné Szabadság u. 17.	09.29.	Saplinic Emilné Iskolaköz 4.	09.02.
Eszéki Károlyné Klapka u. 28.	09.09.		

Felhívás

Értesítjük a község nyugdíjasait, hogy az Idősek Klubja várhatóan novemberben kezdi működését.

Kérjük aki igénybe akarja venni ezt a szolgáltatást jelentkezzen a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálati irodájában.

A klub reggel 8-tól du. 4-ig áll rendelkezésre.
Reggeli, ebéd és uzsonna lesz.

NÉPJÓLÉTI BIZOTTSÁG

"PILISVÖRÖSVÁR MA" a nagyközség lapja, megjelenik havonta

Felelős Kiadó: Botzheim István

Felelős szerkesztő: Dr Havasi László Pilisvörösvár, Szent Erzsébet u. 14.

Készült: a Contur Kft Nyomdájában, Budapest Nagy Lajos kir. u. 110.